

Polska

Co warto wiedzieć o gospodarce

2015-06-16 14:10:29

Ukraina jest jednym z największych na świecie eksporterów stali, ale gospodarka kraju boryka się z wieloma problemami. Przemysł rafineryjny pogrążony jest w głębokim kryzysie. W związku z walkami, produkcja przemysłowa w regionie ługańskim spadła w 2014 r. o 83 proc., a w regionie donieckim o 31,5 proc.

W I kwartale 2014 r. PKB Ukrainy liczony w cenach stałych z 2007 r. zmniejszył się o 0,9 proc., w II - o 4,6 proc., zaś w III - o 5,3 proc. i nominalnie (w cenach bieżących) wyniósł 428,16 mld hrywien. W 2013 roku PKB Ukrainy nie zmienił się - wzrost PKB wyniósł 0 proc.

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

Produkcja przemysłowa w całym 2014 r. spadła o 10,7 proc. Relatywnie wysoką dynamikę wzrostu w skali roku utrzymał jedynie przemysł spożywczy (+2 proc.) i farmaceutyczny (+1,6 proc.) Produkcja metalurgiczna spadła o 14,9 proc. Jeszcze większy spadek produkcji zarejestrowano w produkcji koksu i przetwórstwa naftowego (o 21,4 proc.), produkcji maszyn i urządzeń (o 21,3 proc.) i produkcji wyrobów z gumy i plastyku (o 9,4 proc.).

Produkcja rolna w 2014 r. utrzymywała dodatnią dynamikę z wyjątkiem czerwca. W całym 2014 roku wobec roku 2013 - według wstępnych danych - wzrost w rolnictwie wyniósł 2,8 proc. O 4,3 proc. zwiększyła się produkcja mięsa (3 mln 342 tys. ton, dominuje mięso drobiowe), o 0,4 proc. wzrosła produkcja mleka (11,2 mln ton), a o 4,3 proc. zwiększyła się produkcja jaj (19,9 mld szt.).

W 2014 roku zebrano 63,8 mln ton zbóż, czyli o 2,4 proc. więcej niż do tego samego momentu ubiegłego roku - o 9,9 proc. wzrosła produkcja pszenicy, o 23 proc. - jęczmienia, o 8,4 proc. - ziemniaków, o 44,2 proc. - buraków cukrowych. Produkcja kukurydzy spadła o 7,8 proc., a o 5,8 proc. - rzepaku. Pogłowie bydła rogatego na początku lipca wynosiło 4,2 mln szt. (spadek o 3,4 proc.), pogłowie trzody chlewnej - 7,6 mln szt. (spadek o 1,9 proc.), a pogłowie drobiu - 218,4 mln szt. (spadek o 1 proc.).

Ludność i gospodarka Ukrainy

PROCENTOWY UDZIAŁ OBWODÓW W KRAJOWYM PKB ORAZ LICZBA LUDNOŚCI W MLN.

Udział obwodów w krajowym PKB

do 2% 2% do 4% powyżej 4%

*zajęta przez Rosję

ŹRÓDŁO: insiders.com.ua, kiev.trade.gov.pl, ukrgold.net

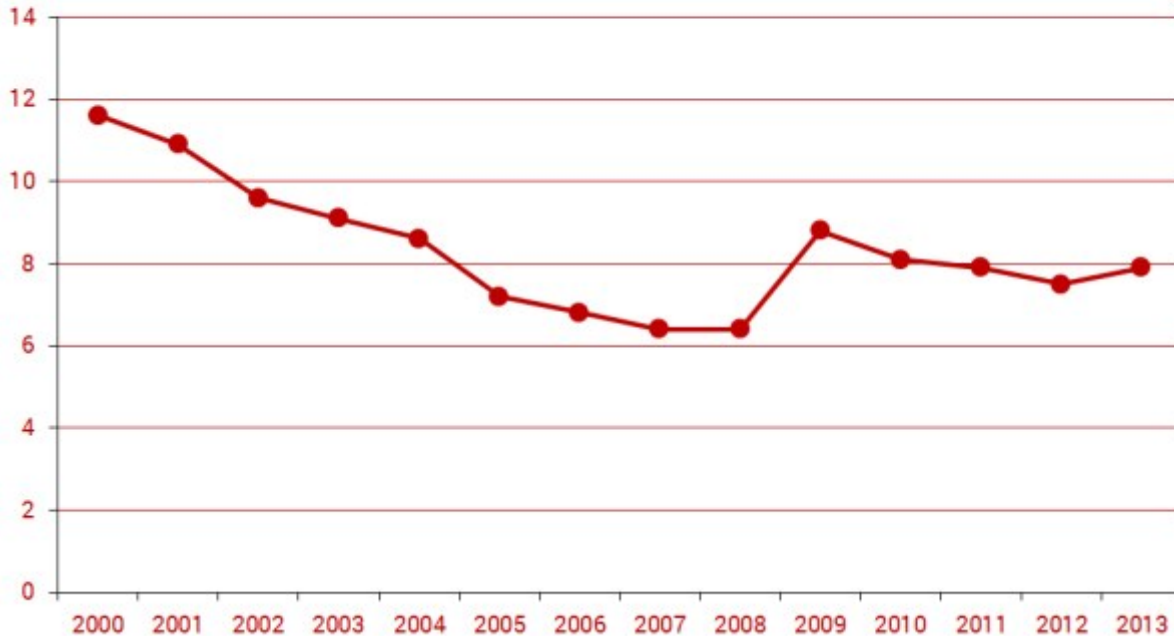
pap INFOGRAFIKA

Sektorem, który najgłębiej odczuł skutki kryzysu gospodarczego, było budownictwo. Po wzroście prac w budownictwie w 2011 r. o 11 proc. w kolejnym roku ponownie zanotowano spadek wartości wykonanych prac budowlanych o 13,8 proc., do 62,3 mld hrywien. W 2013 r. wobec 2012 r. spadek wyniósł 11 proc., a w całym roku 2014 wobec 2013 spadek sięgnął 21,7 proc.

W 2014 r. na Ukrainie przewieziono 671,2 mln ton ładunków, czyli o 10,9 proc. mniej niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W transporcie drogowym przewozy towarowe spadły o 1 proc., w transporcie lotniczym - o 15,5 proc., a w transporcie rurociągowym o 20 proc. Wzrost zanotowano jedynie w przypadku przewozów

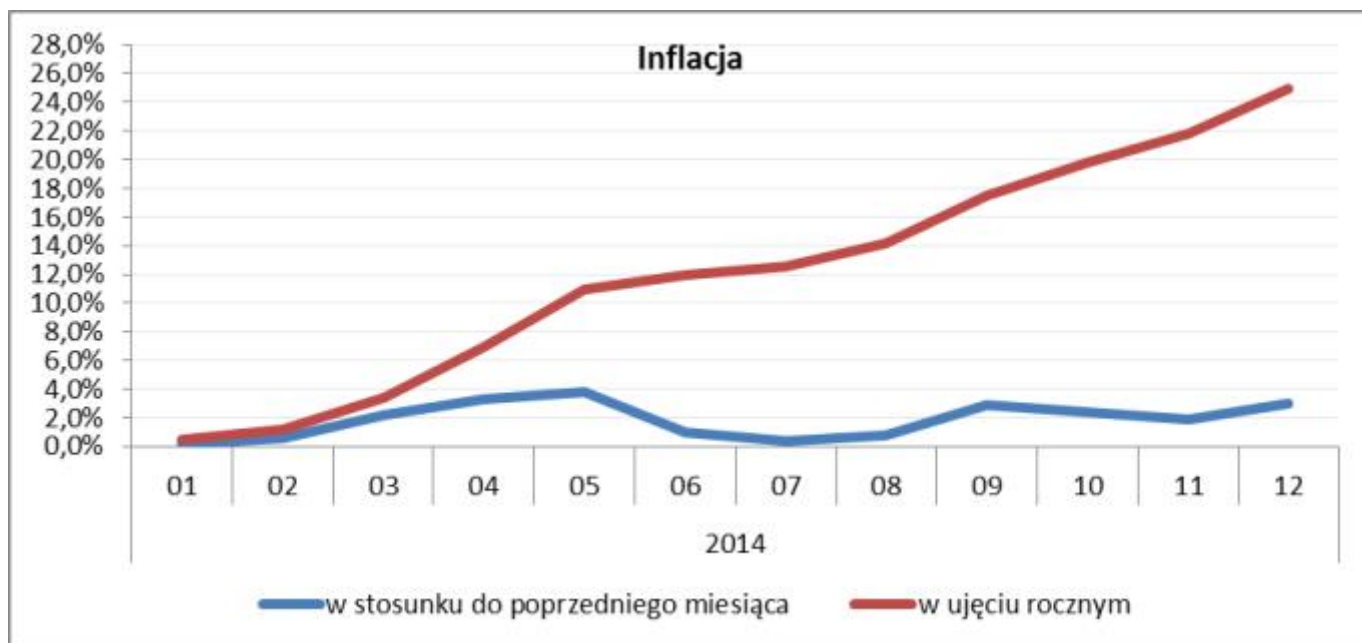
transportem wodnym – o 3 proc. Przewozy kolejowe, z blisko 6-proc. udziałem w ilości przewiezionych ładunków, spadły o 10,1 proc.

Bezrobocie całkowite (% całkowitej siły roboczej)

W trzecim kwartale 2014 roku stopa bezrobocia - według metodologii MOP - wynosiła 8,9 proc. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na dzień 1 października 2014 r. wyniosła 464,9 tys. osób, czyli stanowiła 1,8 proc. populacji w wieku produkcyjnym.

W 2014 roku ceny wzrosły o 24,9 proc. Powodem inflacji jest wzrost cen wszystkich branych pod uwagę pozycji, zwłaszcza transportu (41,6 proc., przy czym same ceny paliw wzrosły o 60,7 proc.), opłat komunalnych oraz opłat za gaz, energię elektryczną, wodę i in. (o 34,3 proc.), ochrony zdrowia (o 30 proc.), przedmiotów użytku domowego/AGD (o 27,9 proc.), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 25,9 proc.), produktów spożywczych i napojów bezalkoholowych (o 24,8 proc.) oraz wypoczynku i kultury (o 24,8 proc.). Ceny produkcji przemysłowej (PPI) na koniec grudnia były wyższe w stosunku rocznym o 31,8 proc.

Obroty przedsiębiorstw zajmujących się handlem hurtowym w 2014 r. wyniosły 986,7 mld UAH i były niższe o 15 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Obroty handlu detalicznego w 2014 r. spadły o 8,6 proc. w stosunku do 2013 r. wyniosły 903,5 mld hrywien.

Z danych ukraińskiego Ministerstwa Finansów wynika, że w okresie styczeń-listopad 2014 r. dochody budżetu państwa wyniosły 319,1 mld hrywien i były nominalnie o 3,3 proc. wyższe niż w analogicznym okresie 2013 r. Wydatki budżetu wzrosły o 6,8 proc., do 378,3 mld hrywien.

Deficyt budżetu na koniec sierpnia 2014 roku wyniósł 62,3 mld hrywien i był o 33,4 proc. wyższy niż w analogicznym okresie 2013 r. Ministerstwo Finansów zaznaczyło, że bez uwzględnienia emisji obligacji wewnętrznych przeznaczonych na pokrycie deficytu Naftohazu oraz zwrot VAT, deficyt wyniósł 46,7 mld hrywien, czyli praktycznie tyle samo, ile w analogicznym okresie roku 2013 (46,5 mld hrywien).

Na koniec listopada 2014 r. łączne zadłużenie publiczne Ukrainy (obejmujące kredyty gwarantowane przez państwo) wyniosło 1 037,9 mld hrywien, czyli 69,4 mld dol. Od początku roku w hrywnach zwiększyło się o 77,6 proc. (o 453,5 mld hrywien, a w dolarach spadło o 5,2 proc. (o 3,7 mld dol.).

Zadłużenie stanowiło więc 71 proc. szesnastoletniego PKB, a udział zadłużenia zagranicznego wyniósł 57,34 proc.

Wyliczenia Narodowego Banku Ukrainy wskazują, że w okresie styczeń - listopad 2014 r., wobec analogicznego okresu 2013, pogorszył się bilans płatniczy. Choć ujemne saldo na rachunku operacji bieżących zmniejszyło się z 14,7 mld dol. w okresie styczeń-listopad 2013 r. do 4,5 mld dol. w analogicznym okresie roku 2014, spadek ten z dużą nawiązką zniwelowały wyniki rachunku operacji kapitałowych i finansowych. Z nadwyżki w wysokości 15,1 mld dol. zmieniły się w deficyt sięgający 6,7 mld. Po 11 miesiącach 2014 r. bilans płatniczy Ukrainy odnotował deficyt w wysokości 11 mld dol. wobec 416 mln dol. nadwyżki w ciągu 11 pierwszych miesięcy 2013 r.

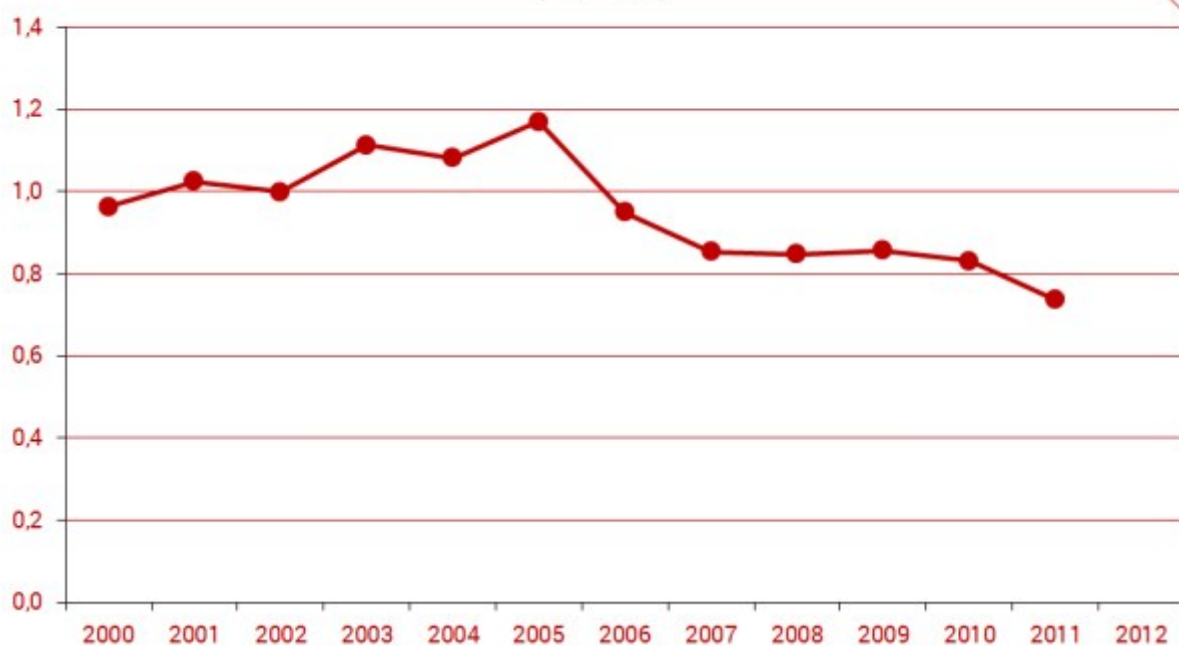
Pogorszenie odnotowały prawie wszystkie główne pozycje bilansu kapitałowego, z wyjątkiem rachunku operacji kapitałowych, który zanotował niewielką nadwyżkę. Tak jak w poprzednich kwartałach, należy tłumaczyć to ucieczką kapitału z kraju ogarniętą niestabilnością polityczną powiązaną z masowym wycofywaniem wkładów w bankach w związku z obawami dewaluacyjnymi.

Stan rezerw walutowych banku centralnego 1 stycznia 2015 r. wyniósł 7,533 mld dol., w porównaniu z początkiem roku 2014 był niższy o 12,883 mld dol., czyli aż o 63,1 proc.

Średni miesięczny dochód na jednego mieszkańca Ukrainy w III kwartale 2014 r. wyniósł 2466,7 hrywien (190,48 dol. według oficjalnego kursu NBU na dzień 30 września 2014 r.), czyli nominalne o 4,7 proc. więcej, niż w analogicznym okresie roku 2013. Łącznie w III kwartale nominalne dochody do dyspozycji na Ukrainie wzrosły o 4,4 proc. Realne dochody do dyspozycji, uwzględniające wzrost cen, spadły jednak o 9 proc.

Średnia miesięczna płaca w okresie październik-listopad 2014 r. wyniosła 3521,5 hrywien. W porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. wzrosła nominalnie o 7,5 proc. Płace realne w październiku 2014 r. w porównaniu z październikiem 2013 r. spadły o 13,1 proc., a w listopadzie 2014 r. - o 13,5 proc.

Wydatki na prace badawczo-rozwojowe (% PKB)

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

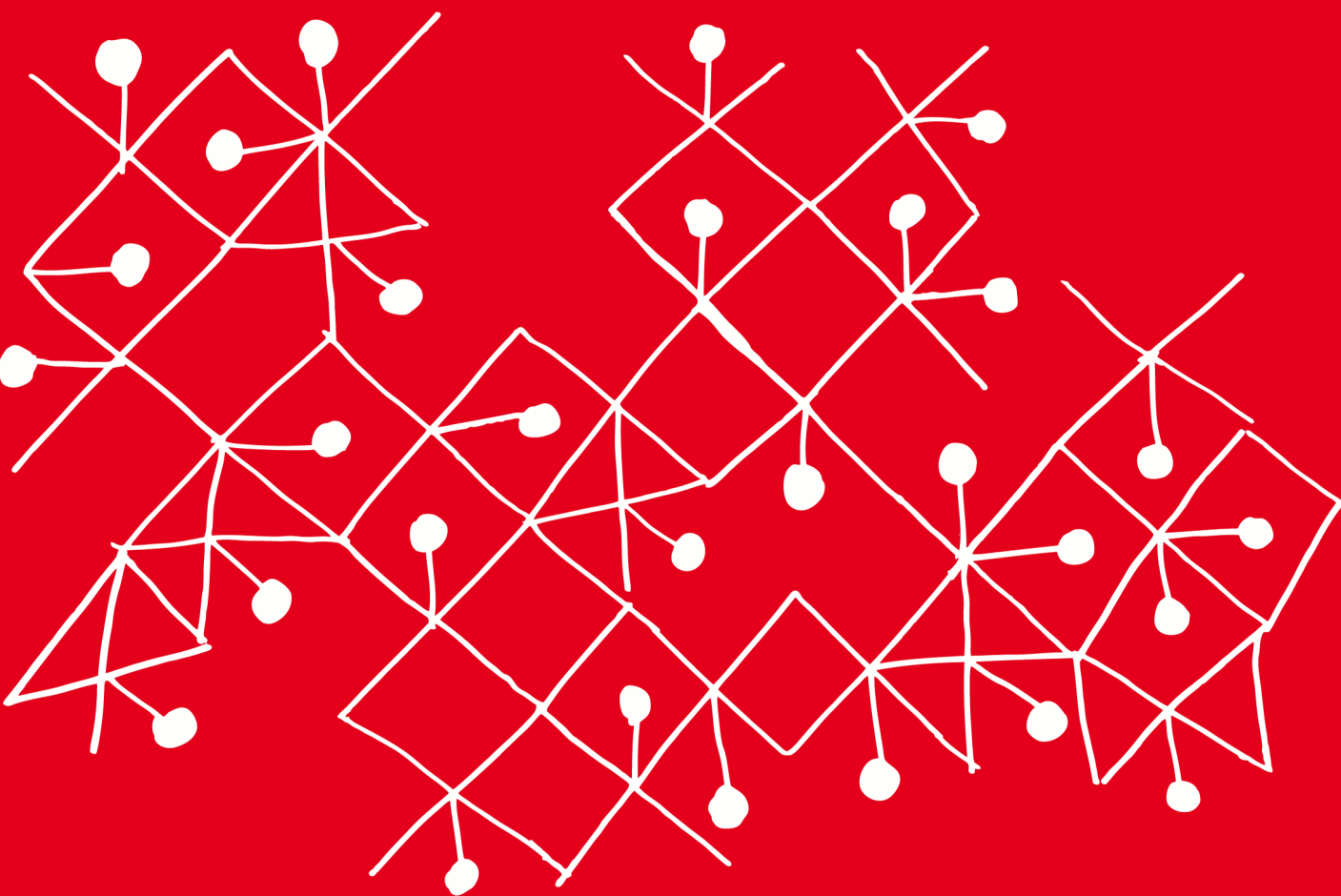
Specyfika prowadzenia biznesu

- Polskie samorządy gospodarcze i firmy identyfikują szereg barier i utrudnień zarówno systemowych, jak i jednostkowych w działaniach na terenie Ukrainy. Najpoważniejsze bariery i utrudnienia w dostępie do rynku ukraińskiego to:
 - znaczące opóźnienia lub brak zwrotu nadpłaconego podatku VAT (problem ten dotyczy przede wszystkim polskich inwestorów działających na Ukrainie i eksportujących swoją produkcję poza granice tego kraju)
 - nieprzejrzystość, niespójność i zmienność ukraińskich przepisów prawnych
 - słabość wymiaru sprawiedliwości i trudności w dochodzeniu swoich praw w sądach, nie respektowanie lub niekorzystne dla polskich firm interpretacje ukraińskiego prawa przez organy administracji oraz brak jednolitego stosowania obowiązujących przepisów (zwłaszcza przez administrację na szczeblu lokalnym)

- korupcja aparatu administracyjno-sądowego
- niedostateczne wsparcie inwestorów przez władze lokalne
- utrzymywanie szeregu ograniczeń pozataryfowych związanych z dopuszczeniem importowanych towarów do obrotu rynkowego – m.in. obowiązkowej certyfikacji, atestacji, przepisy weterynaryjne i fitosanitarne itp.
- kwestionowanie i podwyższanie przez ukraińskie służby celne wartości celnej importowanych towarów (wyższe opłaty celne) oraz częste zmiany przepisów celnych,
- zbyt wolne wdrażanie zmian dostosowujących ustawodawstwo ukraińskie do wymogów unijnych i Światowej Organizacji Handlu,
- zły stan infrastruktury i niewielką liczbę przejść granicznych, powodujące bardzo długi czas oczekiwania na granicy, w szczególności przy przewozach towarowych

Krytycznie oceniany jest również przez polskich przedsiębiorców ukraiński system zamówień publicznych jako system nieefektywny i korupcyjny. Sporadycznym, aczkolwiek ciągle odnotowywanym problemem jest przejmowanie kontroli nad polskimi firmami lub ich majątkiem w sposób niezgodny z prawem lub w sposób legalny (tzw. „rejderstwo”). Należy przy tym podkreślić, iż problemy polskich inwestorów czy eksporterów są nierzadko efektem ich własnych zaniedbań, nie doglądania własnych interesów czy nieznaności ukraińskiego prawa.

Polskie MSZ przypomina, że w związku z dokonaną przez Rosję aneksją Krymu – nielegalną z punktu widzenia prawa międzynarodowego - 8 marca 2014 r. została zawieszona działalność Konsulatu Generalnego RP w Sewastopolu, a następnie, wobec długotrwałego braku możliwości wykonywania funkcji przez tę placówkę, podjęto decyzję o jej likwidacji z dniem 30 września 2014 r. i przekazaniu jej zadań - za zgodą władz Ukrainy - do Konsulatu Generalnego RP w Odessie.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego